

ระบบรวม

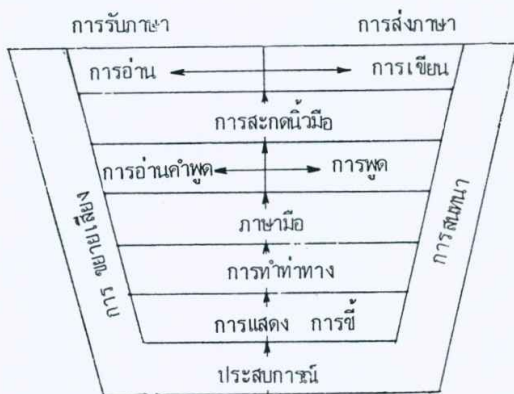
ความหมาย

ระบบรวม หรือระบบการสื่อความหมายรวม (Total Communication) หมายถึง การจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยการรวมเอาวิธีการสื่อความหมายหลาย ๆ แบบ เช่น การฝึกฟัง การฝึกพูด การอ่านริมฝีปาก การใช้ท่าทางตามธรรมชาติ การใช้ท่าและคำพูด การสะกดนิ้วมือ การใช้ภาษามือแบบต่างๆ ตลอดจนการอ่าน และการเขียนตามปกติ โดยวางอยู่บนรากฐาน และปรัชญาหรือความเชื่อที่ว่า การเรียนแบบระบบรวมจะสามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งเป็นการส่งเสริมและพัฒนาผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินให้ได้มีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาไปอย่างสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนของการสื่อความหมาย

เคนท์ (Kent, 1970) ได้จัดทำแผนภูมิพัฒนาการการสื่อภาษาของเด็กหูหนวกโดยก่าเน็ด ไว้ดังนี้

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการสื่อความหมายของเด็กหูหนวกโดยก่าเน็ด

ในตอนแรกของชีวิต การสื่อความหมายของเด็กหูหนวกก็เหมือนกับเด็กปกติ คือ มีประสบการณ์ แต่เนื่องจากยังพูดไม่ได้เพราะอายุน้อย ก็จะสนองตอบด้วยการชี้สิ่งของที่ต้องการ ต่อมาก็จะพัฒนามาเป็นการทำท่าทางแทนสิ่งของ ครั้นมีสิ่งของหรือบุคคลมาเกี่ยวข้องมากขึ้น จึงเกิดความจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดท่าทางเฉพาะคนหรือสิ่งของบางอย่าง เพื่อให้เป็นที่เข้าใจกันในบุคคลที่สื่อความหมายกัน จึงเกิดเป็นการใช้ภาษามือขึ้น ภาษามือเป็นภาษาแรกของคนหูหนวกที่ใช้ในการสื่อความหมายระหว่างคนหูหนวกด้วยกันและกับบุคคลอื่น แต่เนื่องจากคนหูหนวกก็เป็นสมาชิกของสังคม คนหูหนวกจึงต้องเรียนรู้วิธีการสื่อความหมายอื่น ๆ ในสังคมด้วย คือ การพูด เนื่องจากการสูญเสียการได้ยิน คนหูหนวกจึงจำเป็นต้องฝึกทักษะทางการอ่านริมฝีปาก และฝึกพูด การสะกดนิ้วมือนั้นจึงเป็นพัฒนาการขั้นต่อไปที่คนหูหนวกใช้ในการส่งภาษารวมกับการเขียน และการอ่านตามปกติ ซึ่งแสดงให้เห็นในแผนภูมิต่อไปนี้

ก่อนเสมอ

ทำดักด่าลง
ย จะต้อง
งเดินที่ต่าง
แล้วใช้ไม้-
แล้วจึง

ยมเยี่ยม

เองเด็กตามอด

Manual:
ependent

ty's

es.New York

k,Infirmary

blication,

k,American

ที่มา

เนื่องจากความเชื่อและความนิยมในระบบวิธีสอนผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนเด็กหูหนวก ได้มีการขัดแย้งกันมาเป็นเวลานาน การสอนคนหูหนวกโดยใช้วิธีการพูดได้รับความนิยมสูงกว่าการสอนโดยใช้ภาษามือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลจากการประชุมคณะครูสอนคนหูหนวก (The International Congress of Teachers of the Deaf) ที่เมืองมิลาโน ประเทศอิตาลี ใน ค.ศ. ๑๘๘๐ ที่ประกาศว่า "ในการสอนเด็กหูหนวกไม่ควรใช้ภาษามือ เพราะจะทำให้เกิดผลร้ายต่อการพัฒนาทางการพูดของคนหูหนวก" คำประกาศนี้มีผลให้การจัดการศึกษาของคนหูหนวกทั่วโลกเอนเอียงไปทางการฝึกให้เด็กหูหนวก ฟัง พูด และอ่านคำพูด อีกทั้งพยายามให้งดเว้นการใช้ภาษามือในการสื่อสารอย่างเด็ดขาด

ต่อมาประมาณปี ค.ศ. ๑๙๖๐ แนวการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวกเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงมาจากการใช้ภาษามือมากขึ้น ซึ่งมีผลมาจากการประเมินผลการเรียนการสอน ในโรงเรียนที่สอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ซึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอยู่ในระดับต่ำ จึงทำให้เกิดการเคลื่อนไหวเพื่อการปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษาขึ้น สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ผลการศึกษาวิจัยของนักการศึกษา และนักจิตวิทยาที่สำคัญ เช่น สตักเลสและเบอร์ริก (Stuckless and Berg, 1966) เมโด (Meadow 1976) เวอร์นอน และ โคห์ (Vernon & Koh, 1970) ซึ่งทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ภาษามือตั้งแต่อายุยังน้อยกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา อารมณ์ และสังคม ในเด็กหูหนวกตั้งแต่กำเนิด ซึ่งพบว่าการใช้ภาษามือตั้งแต่อายุยังน้อย นอกจากไม่เป็นอันตรายต่อการพัฒนาการพูดของเด็กหูหนวกแล้วยังพบว่า การใช้ภาษามือตั้งแต่

อายุน้อย ยังช่วยในการพัฒนาเด็กหูหนวกทางด้านอารมณ์ สังคม จิตใจและการศึกษาอีกด้วย ผลการวิจัยเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนจากคนหูหนวกผู้ใหญ่ นักจิตวิทยาพัฒนาการ นักการศึกษาพิเศษ และนักภาษาศาสตร์ภาษามือเป็นอย่างยิ่ง เพราะในความเป็นจริงนี้ เด็กหูหนวกแม้จะถูกบังคับไม่ให้ใช้ภาษามือในห้องเรียน แต่เขาก็ใช้ภาษามือในการสื่อความหมายระหว่างกันตลอดมา

เมื่อสถานศึกษามีการยอมรับภาษามือมากขึ้นคนหูหนวกจึงมีอิสระในการเลือกวิธีการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ และชัดเจนมากขึ้น ผู้สอนก็ได้มีโอกาสได้เพิ่มวิธีสอนแบบต่างๆ เป็นเหตุให้เกิดความก้าวหน้าทางการเรียนการสอนมากขึ้น ใน ค.ศ. ๑๙๗๙ จอร์แดน, กัดเดชัน และ รอเซน (Jordan, Gustason & Rosen, 1979) ได้ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงวิธีสอนในโรงเรียนสอนคนหูหนวกในสหรัฐอเมริการะหว่าง ค.ศ. ๑๙๖๘-๑๙๗๘ ทำให้พบข้อมูลดังนี้

เปลี่ยนจากการสอนพูดเพียงอย่างเดียวเป็นอย่างอื่น ๔๘๑ โครงการ

เปลี่ยนจากการสอนพูดมาเป็นระบบรวม ๕๓๘ โครงการ

นอกจากนั้นยังมีการใช้ระบบรวมในทุกระดับการศึกษา คือ ระดับปฐมวัยจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย

การใช้ปรัชญาแบบรวมยังสอดคล้องกับการศึกษาของ มัวร์ (Moore, 1982) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการใช้ประสาทต่างๆ ในการรับรู้และการเข้าใจภาษาของเด็กหูหนวก ดังต่อไปนี้

เข้าใจจากการพูดเพียงอย่างเดียว	๓๔%
เข้าใจจากการพูด-การอ่านริมฝีปาก	๕๖%
เข้าใจจากการพูด-การอ่านริมฝีปาก-การสะกด	
นิ้วมือ	๖๑%

เข้าใจจากนิ้วมือ-

ดังนั้น

เด็กหูหนวก

ความพยายาม

สองแบบดัง

การพูดและ

มีข้อบกพร

จึงนำอาร

รวมเอา วิธี

เหมาะกับเด

การพัฒนาเด

ในปัจจุบัน

หูหนวกที่ทั่ว

แพร่หลาย

จัดการศึกษา

เป็นการยอม

กับบุคคลอื่น

ถือว่าการใช้

อีกด้วย

ผู้ที่ใช้

คนแรกคือ

ซึ่งเป็นคนหู

คาลิฟอร์เนีย

ประเทศสหรั

เดนตัน (I

ทดลองใช้ใน

และต่อมาได้

ระบบรวมใน

การศึก

เริ่มใน พ.ศ

ซึ่งสำเร็จการ

แนวทางด้าน
ด้วย ผลการ
แนวผู้ใหญ่-
สข และนัก
ะในความเป็น
ให้ใช้ภาษา
มือ
สื่อความหมาย

ออกมาขึ้นคน
ความหมายที่
ผู้สอนก็ได้มี
นเหตุให้เกิด
ขึ้น ใน
และ รอเซน
1979) ได้
ยสอนคน
๑๙๖๘-๑๙๗๘

ดียวเป็นอย่าง
รวม ๕๓๘

ทุกระดับการ
ภาคอนปลาย
งกับการศึกษา
ษาเกี่ยวกับ
เข้าใจภาษา

๓๔%

๕๖%

สะกด

๖๑%

เข้าใจจากการพูด-การอ่านริมฝีปาก-การสะกด
นิ้วมือ-การใช้ภาษามือ ๗๑%

ดังนั้นอาจจะสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาของ
เด็กหูหนวกโดยใช้ปรัชญาแบบรวมนั้น เกิดขึ้นจาก
ความพยายามที่จะไกล่เกลี่ยความขัดแย้งของวิธีการ-
สองแบบดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยตระหนักว่าวิธี
การพูดและวิธีการใช้ภาษามือนั้นต่างก็มีประโยชน์และ
มีข้อบกพร่องด้วยกันทั้งสิ้น ในการพัฒนาเด็กหูหนวก
จึงนำเอาระบบการสอนทั้ง ๒ ระบบมารวมกัน โดย
รวมเอา วิธีการสื่อความหมายทุกรูปแบบมาใช้ให้ -
เหมาะกับเด็กแต่ละคน เพื่อมุ่งประโยชน์สูงสุดใน
การพัฒนาเด็กหูหนวกนั้นเอง

ในปัจจุบันระบบรวมจึงเป็นปรัชญาการสอนคน
หูหนวกที่ทั่วโลกให้การยอมรับและนำมาใช้กันอย่าง
แพร่หลาย เพราะระบบรวมไม่ได้เป็นเพียงแนวการ-
จัดการศึกษาเท่านั้น แต่เป็นการยอมรับภาษามือและ
เป็นการยอมรับคนหูหนวกซึ่งใช้การสื่อสารที่แตกต่าง
กับบุคคลอื่นในสังคมอีกด้วย คนหูหนวกทั่วโลกจึง
ถือว่าการใช้ระบบรวมเป็นการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน-
อีกด้วย

ผู้ที่ใช้คำว่า Total Communication เป็น
คนแรกคือ รอย เฮลคอมบ์ (Roy Helcomb)
ซึ่งเป็นคนหูหนวก และเป็นผู้ตรวจการศึกษาแห่งรัฐ-
แคลิฟอร์เนีย ส่วนผู้ที่ทำให้ระบบนี้แพร่หลายไปทั่ว-
ประเทศสหรัฐอเมริกาและทั่วโลกนั้นได้แก่ ดร.เดวิด
เดนตัน (David Denton) ซึ่งนำระบบรวมมา
ทดลองใช้ในโรงเรียนสอนคนหูหนวก รัฐแมริแลนด์
และต่อมาได้แพร่หลายไปทั่วโลก

ระบบรวมในประเทศไทย

การศึกษาสำหรับเด็กหูหนวกในประเทศไทย
เริ่มใน พ.ศ.๒๔๙๔ โดย ม.ร.ว.เสริมศรี เกษมศรี
ซึ่งสำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยกาลอเดท(Gallaudet

College) ซึ่งเป็นวิทยาลัยทางศิลปศาสตร์แห่ง-
แรกและแห่งเดียวสำหรับคนหูหนวก ได้เปิดหน่วย
ทดลองสอนคนหูหนวกขึ้นครั้งแรกที่ โรงเรียน-
วัดโสมนัส การสอนคนหูหนวกในตอนนั้นเป็นการ
สอนพูดและใช้ท่าภาษามือประกอบ ต่อมาคุณหญิง
กมลมา ไกรฤกษ์ ได้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัย
เดียวกันมาเป็นครูใหญ่ โรงเรียนสอนคนหูหนวก
ดุสิต (โรงเรียนเศรษฐเสถียรปัจจุบัน) ได้รวบรวม
ภาษามือขึ้นเป็นหนังสือภาษามือไทยขึ้น เพื่อสอน
คนหูหนวกในประเทศไทย ดังปรากฏในหนังสือ
ของกรมสามัญศึกษา (๒๔๙๘:๑๕) ว่ามีการสอน
ให้พูด รวมทั้งการใช้ภาษามือและการสะกดนิ้วมือ
ร่วมกับ การอ่านและการเขียนตามปกติ จึงอาจ
สรุปได้ว่า ปรัชญาการสอนระบบรวมนั้นมีมาเท่ากั
การศึกษาสำหรับคนหูหนวกในประเทศไทย ส่วน
คำว่า ระบบรวม นั้นมีปรากฏครั้งแรกในหนังสือ
อนุสรณ์ครบรอบ ๒๕ ปีของมูลนิธิอนุเคราะห์คน
หูหนวก โดย มลิวัลย์ ธรรมแสง (๒๕๑๙:๒๕๑)
ได้กล่าวถึงระบบรวมว่า "เป็นวิธีการสอนคนหูหนวก
ทั้งหมดที่นำมารวมกันแล้วปรับปรุงขึ้นเป็นระบบการ
สอนแบบใหม่ที่มีจุดมุ่งหมายแน่ชัดว่าจะพัฒนา
ความสามารถทางภาษาของเด็กหูหนวก โดยรวม
เอาวิธีการติดต่อสื่อความหมายทุกประเภทเข้ามา-
อย่างครบถ้วน เช่น การใช้ท่าทางโดยธรรมชาติ
(gestures) ภาษามือมาตรฐาน(convent-
ional sign language) การสะกดตัวอักษร
ด้วยนิ้วมือ (finger spelling) การฝึกฟัง
และการสอนพูด (auditory training and
speech teaching) การอ่านคำพูด(speech
reading) ตลอดจนการอ่านและการเขียนอย่าง-
ปกติ"

ในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับคำนิยาม
ของระบบรวมโดยเน้นว่าระบบรวมเป็นปรัชญาใน-

การจัดการศึกษามากกว่าจะเป็นวิธีการสอน เนื่องจากวิธีการสอนนั้นต้องขึ้นอยู่กับความสามารถในการสื่อภาษาของเด็กแต่ละคน เนื้อหาของวิชาที่สอน และความมุ่งหมายของบทเรียน ซึ่งครูผู้สอนจะต้องเลือกให้เหมาะสม ระบบรวมมิได้หมายถึงการสอนคนหูหนวกโดยใช้วิธีการสื่อความหมาย-ทุกวิธี เช่น การพูด การใช้ท่าและคำพูด การใช้ภาษามือ พร้อมๆกันทุกครั้งที่มีการสื่อภาษา ซึ่งเป็นไปไม่ได้ เพราะเด็กมีความสามารถแตกต่างกัน

ดังนั้น การใช้วิธีการสื่อความหมายดังที่ตีความมาแล้วในขั้นต้น ย่อมขึ้นอยู่กับผู้รับ ผู้ส่ง และสถานการณ์การเรียนการสอนที่มีจุดมุ่งหมาย-แตกต่างกัน การสอนในระบบรวม เปิดโอกาสให้ผู้รับส่งภาษามีโอกาสเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการสื่อความหมายที่ง่าย ชัดเจน และเหมาะสมกับสถานการณ์นั้นๆ เช่น การสอนพูด นักเรียนย่อมต้องใช้การฝึกฟัง การฝึกพูด ตลอดจนการพูด ครูผู้สอนต้องใช้การพูด ใช้การขยายเสียง และถ้ามีปัญหาให้อธิบาย เพื่อเพิ่มความชัดเจนของการพูด ครูอาจใช้ท่าและคำพูด (cued speech) เข้ามาประกอบ เพื่อชี้ให้เห็นถึงการเปล่งเสียง และการอ่านคำพูดให้ชัดเจน ครูอาจใช้ท่าภาษามือประกอบการพูดในการบอกความหมายของคำพูดนั้น และหรือใช้การสะกดนิ้วมือเพื่อให้นักเรียนได้หัดเขียนและอ่านคำนั้นตามปกติ ตัวอย่างเช่น ในชั่วโมงการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาที่มีการอธิบายเนื้อหาหมาก ผู้สอนอาจเลือกใช้ภาษามือไทยในการอธิบาย เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาอย่างชัดเจน แล้วนำคำศัพท์มาหัดสะกดนิ้วมือ หรือหัดพูดในชั่วโมงพิเศษต่อไป

อย่างไรก็ตาม วิธีการสื่อความหมายที่ใช้กันตลอดเวลาของการเรียนการสอนนั้น จะเป็นการใช้ภาษามือประกอบการพูด (simultaneous method) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสื่อความหมาย

ในระบบรวมนั่นเอง ผู้ที่สนับสนุน และเผยแพร่ระบบรวมในประเทศไทย ได้แก่ อาจารย์สถาพร สุวัฒน์สุต อดีตรองผู้อำนวยการโรงเรียนเศรษฐเสถียร (๒๕๑๔-๒๕๒๖)

องค์ประกอบที่ผลต่อความสำเร็จของระบบรวม

๑. ตัวเด็ก ซึ่งประกอบด้วย
 - ระดับสติปัญญา
 - ระดับการได้ยิน
 - ความสามารถในการรับและส่งภาษา
๒. สถานศึกษา ซึ่งขึ้นอยู่กับ
 - นโยบายในการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
 - ครู และความรู้ความสามารถทางการใช้ภาษามือ และวิธีสอนอื่น ๆ
 - ความพร้อมของสื่อการสอน อุปกรณ์พิเศษสำหรับเด็กหูหนวก
 - หลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กหูหนวก
๓. ผู้ปกครอง
 - ความรู้และความเข้าใจเรื่องการศึกษาของเด็ก
 - การยอมรับบุตรที่หูหนวก การช่วยเหลือทางจิตวิทยา และการแนะนำ
 - การให้ความร่วมมือกับครูในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กหูหนวก
 - การต่อสู้เพื่อสิทธิของเด็กหูหนวก
๔. สถาบันฝึกหัดครู
 - การผลิตครูที่มีคุณภาพ และจำนวนที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการของประเทศ
 - บุคลากรพิเศษ เช่น นักอรรถบำบัด และนักตรวจการได้ยิน
 - การศึกษาวิจัยทางการเรียน การสอนของเด็กหูหนวก
๕. อื่น ๆ เช่น การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการประชาสัมพันธ์

กมลลา ไกรฤ
๒๕๔๘
มลิวัดย์ ธรรมแ
เทศไทย
"
๒๕๒๗
Costello, J
1983.
Denton, D.
Frisina, R
USA. v
1976.
Garretson,
Jordan, I.
Progra
Kent, M.S.
Maryla
Moore, D.
1982.
Vernon, M
Educat
Vernon, M

มลิวัดย์ ธรรมแสง

บรรณานุกรม

- จะเผยแพร่
รายสัปดาห์
รัฐเสถียร
- มมลา ไกรฤกษ์ โรงเรียนสอนคนหูหนวก แผนกการศึกษาสงเคราะห์ กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา
๒๕๔๘
- มลิวัลย์ ธรรมแสง "การสอนคนหูหนวกโดยใช้ระบบรวม" ใน ๒๕ ปี แห่งการจัดการศึกษาของคนหูหนวกในประ-
เทศไทย โรงพิมพ์เจริญกิจ ๒๕๑๙
- บบรวม
"ระบบรวม" เอกสารประกอบคำบรรยายสัปดาห์การศึกษาพิเศษ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ ๑๓ สิงหาคม
๒๕๒๗
- สงภาษา
Costello, E. Signing: How to Speak with Your Hands. New York, Bantam Books,
1983.
- ของผู้-
Denton, D.M. Total Communication. Maryland School for the Deaf, 1973.
Frisina, R. A Bicentennial Monograph on Hearing Impairment: Trends in the
USA. Washington D.C., The Alexander Graham Bell Association for the Deaf,
1976.
- น อุปกรณ์
Garretson, M. Total Communication. Washington D.C., Gallaudet College, 1979.
Jordan, I.K., G. Gustason, and R. Rosen Current Communication: Trends and
Programs for the Deaf. American Annals of the Deaf, 1979.
- หูหนวก
Kent, M.S. Hierachy of Communication for the Congenital Deaf Children.
Maryland School for the Deaf, 1970.
- การสูญเสีย
Moore, D.F. Educating the Deaf. 2nd.ed., Boston, Houghton-Mifflin Company,
1982.
- ารช่วยเหลือ
Vernon, M. Mainstreaming: Issues and a Model Plan. Audiology and Hearing
Education. 1976
- การเลี้ยงดู-
Vernon, M., and B. Makowsky. Deafness and Minority Group Dynamics. 1969.
- นวนก
- และจำนวนที่
ศ
เกอรรถบำบัด
- น การสอน
- งานระหว่าง
มพันธ์
- ธรรมแสง